

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-99>

УДК 657:338

СУТНІСТЬ ТА МІСЦЕ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА

THE ESSENCE AND PLACE OF STRATEGIC MANAGEMENT ACCOUNTING IN THE ENTERPRISE MANAGEMENT SYSTEM

Говоруха Віктор Миколайович

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,

Державний біотехнологічний університет

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-1995-3692>**Hovorukha Viktor**

State Biotechnological University

Статтю присвячено обґрунтуванню сутності та визначенню місця стратегічного управлінського обліку в системі менеджменту підприємства в умовах зростаючої турбулентності зовнішнього середовища та ускладнення механізмів стратегічного управління. У роботі розкрито концептуальні відмінності між оперативним і стратегічним управлінським обліком та аргументовано доцільність розгляду стратегічного управлінського обліку як концептуально самостійної підсистеми, що виконує функцію інформаційно-аналітичного ядра системи менеджменту. Здійснено інтерпретацію глобальних принципів управлінського обліку як методологічної рамки формування змісту та функціонального наповнення стратегічного управлінського обліку, систематизовано напрями їх реалізації та відповідний управлінський ефект. Обґрунтовано роль стратегічного управлінського обліку в забезпеченні інтеграції стратегічного бачення підприємства, аналітичної підтримки управління та процесів ухвалення стратегічних рішень, спрямованих на створення й збереження довгострокової вартості підприємства.

Ключові слова: стратегічний управлінський облік, оперативний управлінський облік, глобальні принципи управлінського обліку, управління, стратегічний менеджмент, інформаційне забезпечення, стратегії управління.

In the context of increasing turbulence of the external environment, intensifying competitive pressure, and growing complexity of strategic management processes, enterprises face a rising need to develop effective accounting and analytical support systems for managerial decision-making. Strategic management accounting acquires particular significance in this context, as it provides information support for the formulation, implementation, and adjustment of enterprise development strategies. At the same time, the current state of strategic management accounting is characterized by conceptual fragmentation, which determines the relevance of studying its essence and defining its place within the enterprise management system. The purpose of the article is to provide a theoretical substantiation of the essence and to determine the place of strategic management accounting in the enterprise management system, as well as to clarify its role in ensuring strategic development and enhancing the effectiveness of managerial decisions. The methodological framework of the study is based on general scientific and special research methods, including analysis and synthesis, induction and deduction, comparative analysis, and systemic as well as structural-functional approaches. The results of the research substantiate the expediency of considering strategic management accounting as a conceptually independent subsystem of enterprise management that performs the function of an information and analytical core of strategic management. A comparative analysis of operational and strategic management accounting made it possible to identify their fundamental differences in terms of objectives, management levels, time orientation, sources of information, and functional focus. The global management accounting principles are interpreted as a conceptual framework for shaping the content and functional scope of strategic management accounting, while the directions of their implementation and the corresponding managerial effects within the management system are systematized. The place of strategic management accounting within the enterprise management system is determined, reflecting its integrative role in the interaction between strategic management, the internal and external environment, and the managerial decision-making process. The practical value of the obtained results lies in the possibility of applying the formulated provisions to improve strategic

management systems, enhance the reliability of strategic decisions, increase managerial adaptability, and ensure long-term value creation.

Keywords: strategic management accounting, operational management accounting, global principles of management accounting, management, strategic management, information support, management strategies.

Постановка проблеми. В умовах глобалізації та високої турбулентності економічного середовища ключовим фактором забезпечення конкурентоспроможності підприємства стає ефективність його стратегічного управління. Здатність менеджменту адаптуватися до зовнішніх викликів та формувати дієві стратегії розвитку вимагає переходу до ефективної системи обліково-аналітичного забезпечення, яка направлена на підтримку процесів стратегічного планування, контролю та оцінювання ефективності діяльності підприємства. Впровадження такої системи можливе за умови цілісного концептуального підходу до її організації, де однією з ключових підсистем виступає стратегічний управлінський облік, який націлений на формування інформаційного середовища, необхідного для обґрунтування та прийняття стратегічних управлінських рішень, прогнозування тенденцій, оцінювання стратегічних ризиків і можливостей, визначення потенціалу створення цінності підприємством та забезпечення стійкості його бізнес-моделі.

Водночас сучасний стан розвитку підсистеми стратегічного управлінського обліку характеризується значною концептуальною фрагментарністю, що актуалізує потребу в систематизації наявних теоретико-методичних напрацювань і розробці його цілісної концепції. Саме відсутність узгодженої теоретико-методичної основи, здатної забезпечити відповідність стратегічного управлінського обліку сучасним потребам підприємства, зумовлює актуальність даного дослідження та необхідність вивчення сутності й місця стратегічного управлінського обліку в системі менеджменту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання організації стратегічного управлінського обліку послідовно привертає увагу вітчизняних і зарубіжних учених, які розглядають його крізь призму забезпечення стратегічних рішень, формування довгострокових конкурентних переваг та підвищення результативності менеджменту. У наукових працях висвітлюються окремі аспекти сутності стратегічного управлінського обліку, його інструментарію, завдань та можливостей інтеграції з системою стратегічного менеджменту.

У працях К. Сіммондса (K. Simmonds), якого вважають засновником управлінського обліку, стратегічний управлінський облік розмежовується з традиційним управлінським обліком насамперед через акцент на порівнянні діяльності підприємства з його конкурентами та трактується як «надання та аналіз управлінської облікової інформації про діяльність підприємства та його конкурентів з метою формування й моніторингу бізнес-стратегії» [1]. У дослідженні науковиці І. Новіанті (I. Novianty) стратегічний управлінський облік розглядається як процес ідентифікації, фіксації, аналізу та представлення облікової інформації з урахуванням внутрішніх і зовнішніх чинників, що впливають на діяльність підприємства [2, с. 8]. У своєму дослідженні Р. Рослендер (R. Roslender) та С. Дж. Харт (S. J. Hart) уточнюють концептуальні засади стратегічного управлінського обліку, наголошуючи, що його доцільно розглядати як загальний підхід до обліку стратегічного позиціонування, який ґрунтується на інтеграції знань управлінського обліку та маркетингового менеджменту в межах стратегічного управління [3].

Сучасні наукові пошуки розширюють уявлення про функціональне призначення та роль стратегічного управлінського обліку. Так, дослідження Н. Альшарарі (N. Alsharari) демонструють, що стратегічний управлінський облік є динамічним інструментом, здатним як підтримувати, так і формувати організаційні зміни, інтегруючи стратегічну інформацію в управлінські процеси та сприяючи розвитку стратегій у різних секторах економіки [4]. Д. Адамс (D. Adams) підкреслює, що стратегічний підхід до управлінського обліку забезпечує менеджмент релевантною інформацією, необхідною для адаптації бізнес-моделі до швидких змін зовнішнього середовища та підвищення стратегічної ефективності підприємства [5].

У вітчизняних дослідженнях питання стратегічного управлінського обліку також привертає значну увагу дослідників, які розширюють теоретичні засади та окреслюють практичні напрями його розвитку в умовах трансформаційної економіки України. Зокрема О. Нечипорук підкреслює, що в умовах зростаючої невизначеності особливої актуальності набу-

ває роль стратегічного управлінського обліку як ключової інформаційної платформи підтримки управлінських рішень, пов'язаних зі стратегічними цілями бізнесу [6]. В дослідженні В. Гринь, визначено історичні засади формування стратегічного управлінського обліку, підкреслено його еволюцію від подолання кризи управлінського обліку 1980-х років до сучасної орієнтації на майбутнє, зовнішнє середовище та поєднання фінансових і нефінансових показників для забезпечення конкурентних переваг підприємства [7]. Т. Гайдучок та О. Дмитренко розглянули теоретико-методичні аспекти формування та використання збалансованої системи показників як ключової структури стратегічного управлінського обліку підприємств [8]. Науковці Т. Шматковська та М. Дзямулич досліджують особливості трансформації стратегічного управлінського обліку в процесі формування цифрової економіки під впливом інтенсифікації технічного та технологічного розвитку, впровадження нових інформаційних технологій в бізнес-процеси, що відбуваються як на підприємствах, так і у зовнішньому середовищі [9]. Колектив науковців під керівництвом С. Легенчука акцентує увагу на впливі Індустрії 4.0 та Big Data на розвиток стратегічного управлінського обліку, підкреслюючи їх роль у підвищенні релевантності стратегічної інформації та удосконаленні управлінських рішень [10].

Отже, осмислення сутності, складових та місця стратегічного управлінського обліку у сучасній системі стратегічного управління визначає його актуальність та обумовлює потребу в подальших наукових дослідженнях.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження обґрунтування сутності та місця стратегічного управлінського обліку в системі менеджменту підприємства, а також визначення його ролі у забезпеченні стратегічного розвитку та підвищенні ефективності управлінських рішень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стратегічний управлінський облік у сучасних умовах постає не лише функціональним елементом внутрішньої інформаційної системи підприємства, а й ключовим інструментом стратегічного менеджменту, що забезпечує формування релевантної, прогностично орієнтованої інформації для ухвалення довгострокових управлінських рішень. Його місце в системі стратегічного менеджменту суттєво зростає в умовах підвищеної турбулентності зовнішнього середовища, коли якість стратегічної інформації детермінує

здатність підприємства адаптуватися, трансформувати бізнес-модель і підтримувати конкурентні переваги. Як слушно зауважує В. Гавриленко, стратегічний управлінський облік виступає «детермінантом стратегії виведення підприємств з кризового становища та є запорукою їх фінансової стабільності та економічного розвитку» [11, с. 26]. Дана думка підкреслює його концептуальну значущість у посиленні стратегічної стійкості та формуванні економічної динаміки підприємства.

Для розкриття сутності та місця стратегічного управлінського обліку важливо усвідомлювати, що сучасне управління вже не може спиратися лише на аналіз внутрішніх процесів, а й потребує врахування зовнішнього середовища. У цьому контексті управлінський облік функціонує у двох взаємопов'язаних вимірах: оперативному, що забезпечує поточне управління даними про діяльність підприємства, та стратегічному, який формує інформаційну основу для визначення й коригування стратегічних орієнтирів.

Таке розмежування дає змогу чітко окреслити зміст стратегічного управлінського обліку та визначити його місце в системі менеджменту підприємства як інформаційного ядра, що поєднує внутрішній потенціал із викликами й можливостями зовнішнього середовища. З огляду на це доцільним є порівняння ключових характеристик оперативного та стратегічного управлінського обліку, що демонструє відмінності їх предметної та функціональної спрямованості (табл. 1).

Наведена в табл. 1 порівняльна характеристика демонструє, що оперативний та стратегічний управлінський облік виконують різні, але взаємопов'язані ролі в системі менеджменту підприємства. Оперативний управлінський облік зосереджується передусім на підтримці поточних управлінських рішень і контролі внутрішніх процесів, тоді як стратегічний управлінський облік орієнтований на формування інформаційної основи для реалізації стратегії розвитку підприємства з урахуванням змін зовнішнього середовища. Саме завдяки такій орієнтації стратегічний управлінський облік перетворюється на інструмент, що поєднує внутрішні можливості підприємства із зовнішніми викликами й очікуваннями ринку. У цьому контексті стратегічний управлінський облік доцільно розглядати не лише як інформаційну підтримку стратегічних рішень, а як інтеграційний елемент системи менеджменту, що забезпечує узгодження внутрішніх управлінських процесів підприємства з динамікою

Таблиця 1

**Порівняльна характеристика оперативного управлінського обліку
та стратегічного управлінського обліку**

Критерій	Оперативний управлінський облік	Стратегічний управлінський облік
Мета	забезпечення посадових осіб інформацією, необхідною для прийняття правильних рішень	зосередження уваги на представленні регулярності та систематичному формуванні стратегічно важливої інформації
Рівні управління	операційний рівень	стратегічний рівень
Орієнтація	внутрішні процеси та діяльність підприємства	аналіз зовнішнього бізнес-середовища (прибутковості конкурентів, позиція на ринку тощо)
Користувачі інформації	менеджери середньої ланки	вище керівництво, стратегічні менеджери
Головні завдання	- інформаційна підтримка оцінки та аналізу діяльності окремих сегментів підприємства; - звітність про відхилення та їх інтерпретація за окремими сегментами; - аналіз альтернативних управлінських рішень; - інформування про можливі наслідки певних дій; - рекомендації щодо вибору найкращого рішення тощо.	- надання інформації про реалізацію прийнятої стратегії; - аналіз впливу змін на стратегію, оцінювання ефективності таких змін; - аналіз прибутковості конкурентів; - аналіз прибутковості клієнтів; - оцінка стратегічних рішень щодо їх впливу на акціонерну вартість; - інформаційна підтримка аналізу власного потенціалу, позиції на ринку - інформація для оцінювання ключових факторів успіху (збалансована система показників); - звірення (оцінювання) результатів зі стратегічними цілями (зворотний зв'язок) тощо.
Джерела інформації	фінансовий, виробничий (операційний), статистичний, податковий облік, позаоблікові дані (вся внутрішня інформація підприємства)	внутрішня і зовнішня інформація (наприклад, дані про конкурентів – річні звіти, офіційна статистика, власні спостереження, інші неофіційні джерела)

Джерело: сформовано авторами на основі [12; 13; 14]

зовнішнього середовища та стратегічними цілями його розвитку.

З огляду на визначену інтеграційну роль стратегічного управлінського обліку в системі менеджменту підприємства, подальшого наукового обґрунтування потребують принципи, на яких базується його функціонування. Саме принципи визначають логіку формування, інтерпретації та використання стратегічно орієнтованої обліково-аналітичної інформації, а також забезпечують узгодженість стратегічного управлінського обліку з цілями та завданнями стратегічного менеджменту. У цьому контексті особливої уваги заслуговують Глобальні принципи управлінського обліку, розроблені Американською асоціацією сертифікованих професійних бухгалтерів (American

Institute of Certified Public Accountants – AICPA) та Привілейованим інститутом управлінських бухгалтерів (Chartered Institute of Management Accountants – CIMA). Глобальні принципи управлінського обліку (Global Management Accounting Principles, GMAP) [15] виступають своєрідною «маршрутною картою» передового професійного досвіду, яка може бути використана бухгалтерами з управлінського обліку як концептуальний орієнтир у вирішенні бізнес-завдань. Застосування GMAP сприяє тісній взаємодії фахівців з управлінського обліку з особами, що ухвалюють управлінські рішення, та забезпечує формування інформаційно-аналітичної основи для створення, підтримки й збереження вартості в межах бізнес-моделі організації (рис. 1).

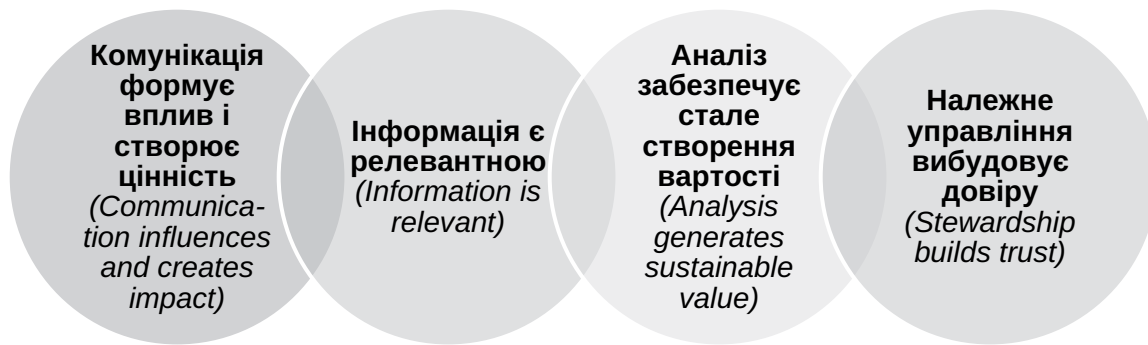

Рис. 1. Глобальні принципи управлінського обліку, що забезпечують стале створення вартості

Джерело: сформовано автором на основі [15]

Представлені на рис. 1 Глобальні принципи управлінського обліку GMAP сприяють формуванню та уявленню змістовного значення стратегічного управлінського обліку та його функціонального наповнення в системі стратегічного менеджменту підприємства. З позицій GMAP стратегічний управлінський облік розглядається не лише як система збору й аналізу даних, а як інструмент формування управлінського впливу, спрямованого на створення та збереження довгострокової вартості підприємства. Це зумовлює необхідність в подальшому інтерпретації принципів GMAP крізь призму стратегічного управлінського обліку.

З метою поглиблення наукового розуміння сутності стратегічного управлінського обліку та конкретизації механізмів реалізації Глобальних принципів управлінського обліку доцільно систематизувати їх прояв у стратегічному управлінському обліку та відповідний управлінський ефект у межах системи менеджменту підприємства. Це дозволяє перейти від концептуального осмислення GMAP до їх практико-орієнтованої інтерпретації в контексті стратегічного управлінського обліку (табл. 2).

Наведена в табл. 2 інтерпретація Глобальних принципів управлінського обліку GMAP підтверджує, що їх реалізація в стратегічному управлінському обліку знаходить відображення у змісті та функціях обліку, формуючи інформаційно-аналітичну основу для обґрунтування стратегічних рішень, підвищення адаптивності управління та забезпечення довгострокового створення вартості. Це дозволяє в подальшому розглядати стратегічний управлінський облік як ключову інтеграційну ланку між стратегічним баченням підприємства та практикою його реалізації.

Таким чином, Глобальні принципи управлінського обліку варто використовувати як концептуальну рамку для інтерпретації змісту та функціонального наповнення стратегічного управлінського обліку в системі менеджменту підприємства.

Для досягнення поставленої мети важливо наочно показати, яким чином стратегічний управлінський облік фактично інтегрується в систему менеджменту підприємства та яку роль він відіграє у формуванні й реалізації стратегічних рішень. Саме з цією метою на рис. 2 представлено модель, у якій стратегічний управлінський облік розглядається як інформаційно-аналітичне ядро, що поєднує стратегічне бачення підприємства з практикою прийняття та реалізації управлінських рішень.

Запропонована модель демонструє, що стратегічний управлінський облік займає центральне місце, забезпечуючи взаємозв'язок між стратегічним менеджментом, внутрішнім і зовнішнім середовищем підприємства та процесом прийняття управлінських рішень. У межах цієї моделі стратегічний управлінський облік виступає активним елементом управління, який не обмежується реагуванням на інформаційні запити, а формує аналітичну підтримку та зворотний зв'язок у процесі реалізації стратегії.

Двосторонній зв'язок між стратегічним менеджментом і стратегічним управлінським обліком відображає, з одного боку, формування стратегічних інформаційних запитів, а з іншого – трансформацію обліково-аналітичної інформації у зворотний зв'язок, що використовується для коригування стратегічних рішень. Такий підхід підтверджує ключову роль стратегічного управлінського обліку в підвищенні адаптивності системи менеджменту підприємства та забезпеченні його довгострокової

Таблиця 2

**Інтерпретація Глобальних принципів управлінського обліку GMAP
в системі стратегічного управлінського обліку**

Глобальні принципи управлінського обліку (GMAP)	Прояв принципу у стратегічному управлінському обліку	Управлінський ефект у системі менеджменту
Комунікація формує вплив і створює цінність (<i>Communication influences and creates impact</i>)	Формування стратегічного діалогу між обліково-аналітичною підсистемою та стратегічним менеджментом; подання інформації у формі, що впливає на стратегічні рішення	Підвищення якості стратегічних рішень; узгодження стратегічних цілей із ресурсними можливостями
Інформація є релевантною (<i>Information is relevant</i>)	Відбір та формування стратегічно значущої інформації, орієнтованої на оцінку альтернатив розвитку, ризиків і можливостей	Зростання адаптивності системи менеджменту; зниження стратегічної невизначеності
Аналіз забезпечує стале створення вартості (<i>Analysis generates sustainable value</i>)	Аналіз впливу стратегічних рішень на довгострокову конкурентоспроможність, вартість бізнесу та стратегічну стійкість	Формування довгострокових конкурентних переваг; підтримка сталого розвитку підприємства
Належне управління вибудовує довіру (<i>Stewardship builds trust</i>)	Обґрунтування стратегічних рішень на основі достовірної та прозорої аналітичної інформації	Підвищення довіри до стратегічних рішень з боку внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів

Джерело: сформовано автором на основі [15]

стратегічної стійкості, аналітичної інформації у зворотний зв'язок для коригування стратегічних рішень.

Висновки. Стратегічний управлінський облік у сучасних умовах орієнтований на інформаційно-аналітичну підтримку формування, реалізації та коригування стратегії розвитку підприємства. Його сутність полягає у формуванні релевантної, прогностично орієнтованої обліково-аналітичної інформації, що враховує як внутрішній потенціал підприємства, так і вплив зовнішнього середовища на довгострокову конкурентоспроможність та створення вартості.

На основі порівняльного аналізу оперативного та стратегічного управлінського обліку виявлено їх відмінності та встановлено, що оперативний управлінський облік забезпечує підтримку поточних управлінських рішень, тоді як стратегічний управлінський облік формує інформаційно-аналітичну основу для розроблення та коригування стратегії розвитку підприємства з урахуванням впливу зовнішнього середовища. Водночас, на нашу думку,

найбільш доцільним є використання Глобальних принципів управлінського обліку як концептуальної рамки для інтерпретації змісту та функціонального наповнення стратегічного управлінського обліку, що сприяє підвищенню якості стратегічних управлінських рішень, адаптивності системи менеджменту та забезпеченню довгострокової стратегічної стійкості підприємства.

Отже, стратегічний управлінський облік виконує інтеграційну функцію, сприяючи поєднанню стратегічного бачення, аналітичної підтримки та практики реалізації управлінських рішень. Саме стратегічний управлінський облік у цій моделі виступає активним інструментом управління, що забезпечує не лише обробку інформації, а й управлінський вплив на процес створення та збереження довгострокової вартості підприємства.

Перспектива подальших наукових досліджень полягає в дослідженні тенденцій формування та методики організації системи стратегічного управлінського обліку на підприємстві.

Рис. 2. Місце стратегічного управлінського обліку в системі менеджменту підприємства

Джерело: сформовано автором

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Simmonds K. Strategic Management Accounting. *Management Accounting*. 1981. Vol. 59 (9). P. 26–29.
2. Novianty I. Strategic Management Accounting: Challenges in Accounting Practices. *Research Journal of Finance and Accounting*. 2025. Vol. 6, №. 9. Pp. 7–14.
3. Roslender R., Hart S. J. In search of strategic management accounting: theoretical and field study perspectives. *Management Accounting Research*. 2003. Vol. 14, no. 3. P. 255–279. URL: [https://doi.org/10.1016/s1044-5005\(03\)00048-9](https://doi.org/10.1016/s1044-5005(03)00048-9) (date of access: 02.12.2025).
4. Alsharari N. M. The interplay of strategic management accounting, business strategy and organizational change: as influenced by a configurational theory. *Journal of Accounting & Organizational Change*. 2023. URL: <https://doi.org/10.1108/jaoc-09-2021-0130> (date of access: 02.12.2025).
5. Adams D. Management Accounting for the Hospitality, Tourism and Leisure Industries 3rd Edition: A Strategic Approach. Goodfellow Publishers, Limited, 2020. 288 p.
6. Нечипорук Н.В. Стратегічний управлінський облік у системі інформаційного простору підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 4(3). С. 21–23
7. Гринь В.П. Історичні аспекти виникнення стратегічного управлінського обліку. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2021. Вип. 1 (48). С. 13–19. DOI: <https://doi.org/10.26642/rbo-2021-48-13-19> (дата звернення: 02.12.2025).
8. Гайдучок Т.С., Дмитренко О.М. Використання збалансованої системи показників у стратегічному управлінському обліку підприємств. *Наукові горизонти*. 2018. № 11. С. 46–55.
9. Шматковська Т.О., Дзямулич М.І. Стратегічний управлінський облік в умовах цифрової економіки. *Галицький економічний вісник*. 2022. Том 74. № 1. С. 61–67.

10. Легенчук С.Ф., Завалій Т.О., Денисюк О.М. Big Data в стратегічному управлінському обліку. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2023. Вип. 3 (56). С. 14–20.
11. Гавриленко В. Завдання та функції стратегічного обліку в антикризовому управлінні. *Економічні студії*. 2017. № 5. С. 24–30.
12. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами : підручник / М. Огічук та ін. Київ : Алерта, 2016. 1060 с.
13. Височан О., Гик В., Височан О., Ясінська А. Методологічні основи формування стратегічного управлінського обліку в ІТ-кластері. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2021. № 4(39). С. 149–155. URL: <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v4i39.241303> (дата звернення: 11.12.2025).
14. Шурпенкова Р.К., Сарахман О.М., Калайтан Т.В. Стратегічний управлінський облік. *Вісник Університету банківської справи*. 2020. № 1(37). С. 101–109. URL: [https://doi.org/10.18371/2221-755x1\(37\)2020208367](https://doi.org/10.18371/2221-755x1(37)2020208367) (дата звернення: 11.12.2025).
15. GMAP – Global Management Accounting Principles 2nd edition. AICPA & CIMA. URL: <https://www.aicpa-cima.com/resources/download/gmap-global-accounting-principles> (date of access: 15.12.2025).

REFERENCES:

1. Simmonds K. (1981) Strategic management accounting. *Management Accounting*, vol. 59(9), pp. 26–29.
2. Novianty I. (2025) Strategic management accounting: challenges in accounting practices. *Research Journal of Finance and Accounting*, vol. 6(9), pp. 7–14.
3. Roslender R., Hart S. J. (2003) In search of strategic management accounting: theoretical and field study perspectives. *Management Accounting Research*, vol. 14, no. 3, pp. 255–279. Available at: [https://doi.org/10.1016/s1044-5005\(03\)00048-9](https://doi.org/10.1016/s1044-5005(03)00048-9) (accessed December 02, 2025).
4. Alsharari N. M. (2023) The interplay of strategic management accounting, business strategy and organizational change: as influenced by a configurational theory. *Journal of Accounting & Organizational Change*. Available at: <https://doi.org/10.1108/jaoc-09-2021-0130> (accessed December 02, 2025).
5. Adams D. (2020) Management Accounting for the Hospitality, Tourism and Leisure Industries 3rd Edition: A Strategic Approach. Goodfellow Publishers, Limited, 288 p.
6. Nechyporuk N.V. (2021) Stratehichniy upravlinskyi oblik u systemi informatsiinoho prostoru pidpriemstva [Strategic management accounting in the enterprise information space system]. *Ekonomika. Finansy. Pravo*, no. 4(3), pp. 21–23 (in Ukrainian).
7. Hryn V.P. (2021) Istorychni aspekty vynyknennia stratehichnoho upravlinskoho obliku [Historical aspects of the emergence of strategic management accounting]. *Problemy teorii ta metodologii bukhgalterskoho obliku, kontroliu i analizu*, vol. 1 (48), pp. 13–19. Available at: <https://doi.org/10.26642/pbo-2021-48-13-19> (accessed December 02, 2025) (in Ukrainian).
8. Haiduchok T.S., Dmytrenko O.M. (2018) Vykorystannia zbalansovanoi systemy pokaznykiv u stratehichnomu upravlinskomu obliku pidpriemstv [Using a balanced scorecard in strategic management accounting for businesses]. *Scientific horizons*, no. 11, pp. 46–55 (in Ukrainian).
9. Shmatkovska, T.O., Dziamulych, M.I. (2022), Stratehichniy upravlinskyi oblik v umovakh tsyfrovoy ekonomiky [Strategic management accounting in the digital economy]. *Galytskyi ekonomichnyi visnyk*, vol. 74(1), pp. 61–67 (in Ukrainian).
10. Lehenchuk S.F., Zavalii T.O., Denysiuk O.M. (2023) Big Data v stratehichnomu upravlinskomu obliku [Big Data in strategic management accounting]. *Problemy teorii ta metodologii bukhgalterskoho obliku, kontroliu i analizu*, vol. 3 (56), pp. 14–20 (in Ukrainian).
11. Havrylenko V. (2017) Zavdannia ta funktzii stratehichnoho obliku v antykrizovomu upravlinni [Tasks and functions of strategic accounting in crisis management]. *Ekonomichni studii*, no. 5, pp. 24–30 (in Ukrainian).
12. Ohiichuk M. et al. (2016) Finansovy ta upravlinskyi oblik za natsionalnymi standartamy: pidruchnyk [Financial and management accounting under national standards: textbook]. Kyiv: Alerta, 1060 p. (in Ukrainian)
13. Vysochan O., Hyk V., Vysochan O., Yasinska A. Metodolohichni osnovy formuvannia stratehichnoho upravlinskoho obliku v IT-klasteri [Methodological foundations for the formation of strategic management accounting in an IT cluster]. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, no. 4(39), pp. 149–155. Available at: <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v4i39.241303> (accessed December 11, 2025) (in Ukrainian).
14. Shurpenkova R.K., Sarakhman O.M., Kalaitan T.V. (2020) Stratehichniy upravlinskyi oblik [Strategic management accounting]. *Visnyk Universytetu bankivskoi spravy*, no. 1(37), pp. 101–109. Available at: [https://doi.org/10.18371/2221-755x1\(37\)2020208367](https://doi.org/10.18371/2221-755x1(37)2020208367) (accessed December 11, 2025) (in Ukrainian).
15. AICPA & CIMA. Global Management Accounting Principles 2nd edition. Available at: <https://www.aicpa-cima.com/resources/download/gmap-global-accounting-principles> (accessed December 15, 2025).